

Pragmatická sankce Karla VI.- osobnosti PS

ČESKÉ KRÁLOVSTVÍ

Václav Norbert Oktavián Kinský (1642-1719) 1705-1711

Státník, rytíř Zlatého rouna, jeden z nejbohatších šlechticů své doby
Narozen 1. dubna 1642 Chlumeck nad Cidlinou + 1719 – Wien (77 let)

Otec Jan Oktavián Kinský, tajný rada a první klomoř Ferdinand III., 1626 zapsání vlastnického práva ke Chlumci na Cidlinou do zemských desk

Matka Marie Magdalena, hraběnka z Porcia a Brugnara

Bratr – starší František Oldřich (1634 Chlumeck n/C – 27.2.1699 Wien) – žák jezuitů (žák a podporovatel Balbína), universita v Lovani, císařský tajný rada, 1664-1667 místokancléř Č. království (ČK), 1667-1683 prezident AS, 1669-1699 dvorský hofmistr ČK, 8.4.1683-27.2.1699 - nejvyšší kancléř ČK - bez potomků, syn umírá v dětském věku

2 sestry

Studium u jezuitů a právo na Karlo-Ferdinandově universitě

Po smrti svého staršího bezdětného bratra 1699 získává i panství Chlumeck nad Cidlinou – Karlova koruna

Dobrý hospodář, stavební podnikatel, zakládání nových podniků – např. sklárny na Mostovském panství, obliba zahrad, stavba skleníků – pěstování pomerančů, fíkovníků, citronovníků – export do Vídně i Pruska,

Vytváří nedělitelný fideikomis – jeho součástí – panství Chlumeck nad Cidlinou, dva domy v Praze – Nerudova ulice a Pohořelec, dům ve Vídni - dědí František Ferdinand 1705 koupil od Filipa Ludvíka Sinzendorffa – rakouského kancléře), stříbrný servis, dvě rodinné knihovny a chlumecký hřebčín.

Úřední funkce:

Císařský komoří

Apelační rada

1688-prezidentem Apelačního soudu

1689–členem Tajné rady

1690-1696 – Nejvyšší zemský sudí

1696 – nejvyšší komorník

1703 – zastupující český kancléř

1704-1705 – člen komise pro zvelebení a povznesení královských měst

6. 6. 1705–1711 nejvyšší kancléř, odstupuje z funkce

1710-1711 – nebylo obsazeno místo nejvyššího purkrabího – zastává i tuto funkci – předseda místodržitelství

1712 řád Zlatého rouna

První manželství: 1668 – Anna Marie Barbora Bořitová z Martinic 1652-1694 (9 dětí – 4 dcery a 5 synů)

Bernard František Antonín (1676-1737)

Jan Václav Oktavián (1673-1733)

František Ferdinand (1678-1741) – nejvyšší kancléř (1723-1735) - řád Zlatého rouna – větev hraběcí– dědic fidekomisu, stavitel nového zámku v Chlumci n/C – Karlova koruna

Štěpán Vilém – (1679—1749) vyslanec v Moskvě a Paříži – řád Zlatého rouna – za zásluhy 1746 povýšen do knížecího stavu 1. větev (pramogeniturní dědictví titulu), získal Choceň – jediný syn František Josef (1726-1752) bezdětný, titul přešel na synovce Jana Josefa (1734-1790) - syn Filipa Josefa

Druhé manželství: 1697 Marie Anna Terezie z Nesselrode zu Ereshoven (6 dětí – 3 dcery a 3 syny)

Filip Josef František (1700-1749) – rakouský velvyslanec v Londýně, nejvyšší kancléř (1738-1745), podpora české historie a vědy,

1710 nechává v Chlumci postavit mariánský sloup na paměť vítězství nad Ludvíkem XIV.

Literatura:

BROŽ, Ivan: Velké postavy rodu Kinských. Praha 1997.

MAŠEK, Petr: *Modrá krev. Minulost a přítomnost 445 šlechtických rodů v českých zemích*. Praha 1999, 3. přepr. Vydání 2003, 330 s.

VALENTA, Aleš: *Dějiny rodu Kinských*. České Budějovice 2004, 351 s.

VOKÁČOVÁ, Petra: *Příběhy o hrdé pokoře. Aristokracie v českých zemích v době baroka*. Praha 2014, 964 s. (HÚ 4.4-VOKA-1)

VONDRA, Roman: *České země v letech 1705-1792. Věk absolutismu, osvícenství, paruk a třírohých klobouků*. Praha, Libri 2010, 383 s. (HÚ 46-J-19)

Jan Václav Vratislav z Mitrovic 1670-1712 1711-1712

Nar. 1670 + 21. 12. 1712 Wien – 42 let - srdeční selhání

Otec **Krištof František Vratislav z Mitrovic** (+1689) – protivínská linie, nejstarší syn. Místodržitel, tajný rada a prezident české komory; budovatel Vratislavského paláce a Vratislavské zahrady v Praze

Matka – **Marie Alžběta z Valdštejna** (1644-1687) – 43 let

Studoval práva, následně cestoval po Evropě

Neoženil se, ve službě hasburského státu - **Leopolda I. , Josefa I. a Karla VI.**; zasadil se o vybudování reprezentativní budovy ČDK – Böhmische Hofkanzlei

1693 rada apelačního soudu

1695 asesorem – přísedícím české dvorské kanceláře s přispěním svého strýce hraběte Kinského

1700 diplomatická mise v Londýně a Haagu – hledá spojení proti Francii – **7. 9. 1701** podepsána Haagská velká aliance – spojení HM + Anglie + Nizozemí; v Londýně setkání s princem **Johnem Churchillem vévodou z Malborough** – postavení vojska – podpora H armády – prince Evžena Savojského – vítězná bitva u Höchstädtu (Blenheimu) – **17. 8. 1704**, ovládnutí Bavorska protifrancouzskou koalicí, obsazení Bavorska – **JVVM** navržen na fci nejvyššího místodržitele Bavorska – upřednostněn hrabě Löwenstein.

Nyní dostal další úkol. Už nešlo o vyjednání spojení, ale dojednání neutrality Švédska v probíhající válce. Od habsburských vládnoucích kruhů neměl moc prostoru na ústupky, takže šlo o obtížný úkol, ale nakonec byla **1. září 1707** podepsána smlouva se Švédskem.

Také vyjednával s uherskými povstalci, ale trvalo několik let, než kapitulovali. Tou dobou už prakticky řídil habsburskou zahraniční politiku. V roce 1711 mohl slavit. Papež Kliment XI. ho **jmenoval nejvyšším převorem řádu sv. Jana**

Spolupracovník a přítel prince **Evžena Savojského** – konzultace jeho záměrů konkurence s **Karlem Theodeorem Otto zu Salm**

1701 titul říšského hraběte

1704-1711 nejvyšší zemský sudí ČK

1704-1712 – tajný rada

1705 českým kancléřem a poradcem pro zahraniční politiku

Podzim 1705 – vyjednávání s povstalci Rákocziho povstání – (končí **1711** – Sátmárským mírem)

Říjen 1706 – Altrastädt - jednání v severské válce (1700-1720 konflikt Švédska – snaha zajistit neutralitu Švédska – **Karel XII.** x Dánsko – podporováno saským kurfiřtem a polským králem August II. Silný, Norsko, Rusko. Švédská armáda u Lipska a hrozil vpád do Slezska. Švédské ultimátum Mitrovic **1. září 1707** podpsal – odvrátil zřejmě válku na

našem území; udrženo habsburské spojenectví se **saským kurfiřtem** – zisk jeho hlasu při volbě **Karla VI.** za římského krále.

Podíl na založení **tajné konference** – spolurozhodování o zahraniční politice, vojenských a finančních otázkách

Po Josefově smrti – člen ministerské rady regentky **Eleonory Magdalény Pfalz-Neuburg** Přemluvil Karla VI. k návratu z Katalánska a ujmoutí se středoevropských držav – byl přesvědčen, že nejde společně vládnout Rakousku a Španělsku, možné ale Rakousko a Itálie

18. 12. 1711 jmenován do fce nejvyššího kancléře ČK – do **5. 12. 1712** – do smrti **1711** – papežem **Klimentem XI.** jmenován velkopřevorem maltézského řádu v ČK (nesložil řeholní sliby, ani nenosil roucho).

Pohřben v kostele sv. Jakuba na Starém Městě – levá loď kostela, náhrobek **1714-1716** – navrhl vídeňský architekt **Jan Bernard Fischer z Erlachu (1656-1723)**, provedl pražský sochař **Ferdinand Maximilián Brokof (1688-1731)** Na ústřední části náhrobku jsou dvě pískovcové sochy. Ležící postava (Mitrovic), podpírán ženou, která chce na hlavu muže položit hvězdnou čelenku – alegorie Božské lásky.

Náhrobek Václava Vratislava z Mitrovic v [kostele sv. Jakuba Většího v Praze](#)

Literatura:

Vokáčová, Petra: *Jan Václav Vratislav z Mitrovic. Diplomát ve službách tří habsburských císařů.* in: Dějiny a současnost. 2015, č. 9, s. 16–18.

Maťa, Petr: *Svět české aristokracie (1500–1700).* Praha 2004, 1060 s. (HÚ 4.4-MAŤA-1)

Leopold Antonín Josef hrabě Šlik z Holíče a Pasounu

1663 - 1723

1713-1723

Původně říšskoněmecký patricijský rod - hraběcí stav

10. června 1663 Praha (zu Bassano und Weisskirchen), z kopidlanské větve Šliků

10. dubna 1723 Praha 60 let

Otec **František Arnošt Šlik** (po 1623-16.8.1675) *Šlikové od 14. stol. – Kašpar Šlik, Jáchym Ondřej Šlik – vůdce protestanského povstání 1618,*

Matka **Helena z Drahotuš** (-1700) – po smrti manžela (Leopold 12 let) se podruhé provdala za irského šlechtice **Františka Taaffeho z Carlinfordu** – s jeho kyrysnickým plukem se účastnil obléhání Nových Zámků a Ostřihomi.

1685 – dobrovolník u kyrysnického pluku hraběte Taaffeho, účast na obléhání Nových Zámků a Ostřihomi

1686 – dobývání Budína, 1688-1689 boje o Bělehrad,

Pro léta 1688-1694 jsme o jeho vojenské ariére dobře informováni – dochované dopisy z fronty knížeti Františku z Dietrichštejna (1683 nejvyšší hofmistr), žádosti o podporu vojska, když trpí hladem.

Říjen 1698 – 26. 1. 1699 zatupoval generálmajor **LŠ** s Wolfgangem Oettingen-Wallerstein císaře **Leopolda I.** při karlovických mírových jednáních, podepsána 26. ledna 1699 ve Sremských Karlovcích Osmanská říše x ostatní Evropské země ve Svaté lize z 1684, důsledek bitvy u Zenty 1697.

1701 – císařský tajný rada

1704 – generál kavalerie a vrchní velitel protioperací proti Rakocziho jednotkám v Horních Uhrách

1706 – mise do Porýní

Polní maršál a několik dalších hodností

1705 – 1712 šéf generálního kmisariátu ve Vídni - císařský generální válečný komisař, odpovědnost za materiální a finanční podporu vojska v poli – zásobování potravinami, ubytování a výplata žoldu; sem odsunut pod vlivem prince Evžena Savojského, který jej nechtěl za viceprezidenta DR válečné

Akceschopný, pracovitý, důsledný

Nesoulad s princem **Evženem Savojským**

Během působení v generálním válečném komisariátu Šlik kritizova Evženovu snahu soustředit do pozice ředitele DRV a vrchního velitele císařských vojsk (jedna osoba) strategicko-plánovací a organizační záležitosti i záležitosti finanční. Šlik chtěl nezávislý generální válečný komisariát, který by kontroloval válečné hospodaření s penězi. Tak se mu protivníkem stává i **Gundakar Thomas ze Stahrembergu.**

Po smrti **Mitrovice** – ochránce a příznivce – byl Šlik Evženem Savojským vypuzen z válečného komisariátu.

1713-1723 – nejvyšší kancléř ČK – strukturální změny kanceláře – 1719, úpravy vídeňské úřadovny i českého místodržitelství, zasluchy na pořádání místodržitelského

archivu, vlastnoručně psaný diář – pozadí různých kauz při udělování úřadů aj.; příprava korunovace Karla VI. – sám se jí nedožil

Schopný, rozvážený, zkušený, chytrý, poctivý, loajální, patriot

Princ ES se jej snažil držet mimo tajnou radu

1713 ztrácí Šslik vliv na rozhodování o mezinárodních a diplomatických otázkách

Příprava korunovace **Karla VI. a Alžběty Křistýny** v Praze, v deníku „moje korunovace“, od poloviny prosince 1722, korunovace se nedožil

1721 držitel řádu Zlatého rouna

12. 7. 1687 – 1. manželství – **Klára Rozálie z Kaunic** (+1693) – dcera Josefa Marie Anna (1690-1728 Znojmo, manžel Karel Josef Raduit de Souches (1684-1736 Wien)

6. 2. 1695 - 2. manželství – **Marie Josefa Vratislavová** (sestra Jana Václava Vratislav z Mitrovic)

Syn **František Josef Jindřich** (28. 2. 1696 – 9. 1. 1766)

1710 – císařský komoří

1720 – dvorní rad ČDK

1723 – Karlem VI. pasován na svátaclavského rytíře

1738 – tajný rada

1741-1746 – nejvyšší zemský maršálek ČK

Pohřben v Katedrále sv. Víta, koncept náhrobku Josef **Emanuel Fischer z Erlachu** (1693-1742), vytvořil jej 1725 **František Maximilián Kaňka**, sochařská výzdoba náhrobku **Matyáš Bernard Braun** (1684-1738). Náhrobek tmavý mramor, tumba, obelisk završený zlacenou kopulí, zlatem lenmovaná draperie, lev se zlomeným mečem v tlamě, socha bohyně Minervy – korunuje vavřínovým věncem zemřelého.

Literatura:

KUBEŠ, Jiří: *Diplomaticko-úřední cesta generálního válečného komisaře Leopolda Antonína Josefa hraběte Šlika z Pasounu a Holíče (1663-1723) po středoněmeckých dvorech v roce 1706*. In:

Východočeský sborník historický / Pardubice: Východočeské muzeum v Pardubicích 11, (2002) s. 41-83.

VÁCHA, Štěpán: *Náhrobek hraběte Leopolda Antonína Šlika ve Svatovítské katedrále a Kodex Albrecht*. In: *Epigraphica & Sepulcralia*. [Sv.] 4, Fórum epigrafických a sepulkrálních studií / Praha: Artefactum, 2013 s. 443-458.

VOKÁČOVÁ, Petra: *Příběhy o hrdé pokoře: aristokracie českých zemí v době baroka*. Praha: Academia, 2014, s. 169-231.

Jan Josef hrabě z Vrtby – rytíř Řádu zlatého rouna

1669 – 14. 9. 1737 – 68 let

1723 – 1737 dědičný pokladník

1705 – 1712 prezident apelačního soudu

1712 – 1734 nejvyšší purkrabí ČK

1690 – sňatek se sestřenicí (papežský dispens) – **Zuzana Antonie hraběnka z Heisensteina**, + 1715, bezdětné manželství

1716 – koupil Konopiště – odkázal synovci Františku Václavovi z Vrtby

Vlastnil Nusle

Palác pánů z Vrtby na Malé Straně – na úpatí Petřína – Vrtbovská zahrada

Mecenáš architektů, sochařů, malířů, podpora hudebního skladatele Antonia Vivaldiho

František Maximilián Kaňka + Matyáš Bernard Braun + Václav Vavřinec Reiner

Donátor 2. kaple poutní cesty od Lorety ke KL Hájek (křížová cesta se stavěla 1720-1724)